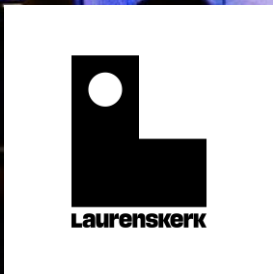

DE
NIEUWE
LICHTING

Jaarverslag 2024 Laurenserkerk Rotterdam

Jaarverslag 2024

Inhoud

1. Inleiding.....	3
2. Toelichting op het Prestatieraster	4
2.1 Podium voor orgelmuziek	4
2.2 Podium voor oude- en vocale muziek	5
2.3 Programma's met partners (diversiteit en inclusie).....	6
2.4 Ceremonieel.....	6
2.5 Overig	6
3. Producties, Bezoekers en Publieksonderzoek	7
3.1 Prestatieoverzicht 2024	7
3.2 Fair Pay.....	9
3.3 Publieksonderzoek	10
4. Financiën.....	10
5. Beleidsthema's	10
5.1 Inclusiviteit.....	10
5.2 Innovatie.....	11
5.3 Interconnectiviteit.....	11
6.2 Marketing/communicatie	13
7. Governance.....	14
7.1 Bestuursmodel.....	14
7.2 Directeur	15
7.3 Jaarrekening en -verslag.....	16
7.4 Bezoldiging.....	16
7.5 Tegenstrijdige belangen	16
7.6 Risicobeheersing	16
7.7 Interne controle, gedrags- en integriteitscode	16
7.8 Code Culturele Diversiteit	16
7.9 Fair Practice Code.....	17
7.10 Veilige werkomgeving.....	17

1. Inleiding

Nergens anders in Rotterdam zijn bezinning en beleving zo op hun plaats als in ons Middeleeuwse monument. Honderdduizenden Rotterdammers hebben de Laurenskerk gebruikt voor hun erediensten, concerten, plechtigheden, congressen, feesten en evenementen. Toeristen van over de hele wereld vormen een wassende stroom. Voor hen allemaal is de Laurenskerk telkens aangepast en verbeterd. Het is onze missie de Laurenskerk te onderhouden naar de eisen van de tijd en zo te gebruiken, dat zij een levend gebouw blijft dat telkens nieuwe mensen aan zich bindt.

Onze stichting Grote of Sint Laurenskerk heeft volgens opdracht van de eigenaar van het gebouw twee statutaire doelen:

- a. instandhouding als monument van de Grote of Sint-Laurenskerk en bijgebouwen;
- b. exploitatie van het gebouw als maatschappelijk en cultureel centrum voor de hele Rotterdamse samenleving.

Daartoe worden jaarlijks veel onderscheidende activiteiten georganiseerd en biedt de Laurenskerk uiteenlopende, maar bij het monument passende functies, die op andere podia niet of nauwelijks aan bod komen.

De uitvoering van beide doelstellingen kost veel geld. Dat geldt zeker voor het eeuwigdurende onderhoud (subsidiabel- en niet subsidiabel) van het gebouw, dat de status van rijksmonument heeft. Ook de kosten van de exploitatie zijn hoog, onder meer de kosten voor energie. De subsidies en bijdragen die wij ontvangen voor zowel onderhoud (via de Rijksdienst Cultureel Erfgoed) als programmering (via het Cultuurplan gemeente Rotterdam en uit fondsen) zijn niet toereikend om alle kosten te dekken. Daarom wordt de Laurenskerk intensief op commerciële basis verhuurd voor culturele evenementen, zakelijke bijeenkomsten, huwelijken, feesten en dergelijke. Hiermee verwerven wij circa 75% van onze inkomsten. Voor het gebruik door de Hervormde Gemeente op zon- en feestdagen van het gebouw ontvangt de stichting een vergoeding op basis van de gemaakte kosten.

Wij richten onze activiteiten op een aantal functies:

Monument ^{(1) (2)}; de Laurenskerk is het enige nog bestaande gebouw in Rotterdam uit de Middeleeuwen en geldt als monument van veerkacht. De stichting ontsluit het monument op verschillende manieren voor een breed publiek:

- *Openstelling voor Rotterdammers en toeristen.* De Laurenskerk kent een bijzondere multimediale museale inrichting, een 'experience', bestaande uit een luister- en kijkboek met 84 interculturele verhalen, waarbij de thematisch ingerichte kapellen de verhalen in beeld ondersteunen.
- De Laurenskerk is het hele jaar geopend van dinsdag t/m zaterdag tussen 11.00-17.00 uur en in het hoogseizoen vanaf 10.00 uur. Bezoekers betalen een vergoeding van € 4 voor entree; kinderen t/m 12 jaar hebben gratis toegang. De Laurenskerk participeert in de Rotterdam Welcome Card, Museumkaart en de Rotterdamspas, waarmee de kerk gratis te bezoeken is.
- *Torenbeklimmingen* werden in 2024 aangeboden vanaf maart t/m juni op de woensdagmiddagen en op zaterdag. Vanaf juli tot en met oktober was de toren dagelijks doorlopend te beklimmen. Ook tijdens Open Monumentendag, Heilige Huisjes en de Rotterdamse Dakendagen was de toren (gratis) te beklimmen. De toren gids vertelt 'Het verhaal van de toren', waarmee de beklimming een educatief karakter heeft. Een ticket voor een torenbeklimming kost € 7,50.
- *Speurtocht voor kinderen van 8 t/m 12 jaar.* Om kinderen op een speelse manier de kerk te laten ervaren wordt een speurtocht aangeboden. Vooral populair in de zomermaanden (jeugdvakantiepaspoort). Voor kinderen jonger dan 8 jaar is er een kleurplaat beschikbaar.
- *Educatieve programma's* (nu nog incidenteel) voor leerlingen van de bovenbouw van het basisonderwijs (o.a. een speurtocht en een educatieboekje).

Podium voor muziek ⁽³⁾; al eeuwenlang is de Laurenskerk een podium voor voornamelijk vocale- en orgelmuziek. In 2024 werden de volgende muziekseries aangeboden: orgelconcerten voor verschillende doelgroepen, oude muziek, concerten van gezelschap Domestica en vocale muziek. De meeste series worden in samenwerking met Rotterdamse culturele partners samengesteld en aangeboden.

Podium voor ceremoniële bijeenkomsten; van oudsher is de Laurenskerk een locatie waar officiële herdenkingen en ceremoniële bijeenkomsten plaatsvinden, zoals de jaarlijkse 4 en 14 mei herdenkingen, de uitreiking van de Laurenspenning, Ketu Kotu viering, beëdigingen van nieuwe politiefunctieambtenaren, rechters en officieren van justitie en diploma-uitreikingen van scholen.

Evenementenlocatie (verhuur); De belangrijkste bron van inkomsten van de stichting Laurenserkerk is de verhuur van de locatie. Het betreffen de opbrengsten uit de verhuur van de locatie voor concerten, diners, beurzen, huwelijken (zowel kerkelijk als burgerlijk) en congressen. In 2024 waren er circa 95 verhuringen. De Laurenserkerk stelt ook met grote regelmaat het gebouw ter beschikking voor cultureel-maatschappelijke initiatieven zonder winstoogmerk.

Kerkgebouw; onder verantwoordelijkheid van de Hervormde Gemeente Rotterdam Centrum vinden wekelijks 5 kerkdiensten plaats. Ook op kerkelijke feestdagen vinden er diensten plaats.⁷

(1) T.b.v. de openstelling van het monument, de erfgoedfunctie, ontving de stichting in 2024 een bedrag van € 61.500 van de gemeente Rotterdam.

(2) Van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed wordt subsidie ontvangen voor onderhoud aan het monument.

(3) T.b.v. de podiumfunctie ontving de stichting in 2024 € 127.500 uit het Cultuurplan Gemeente Rotterdam. Daarnaast werd een bedrag van maximaal € 64.000 toegekend voor Fair Pay.

2. Toelichting op het Prestatieraster

2.1 Podium voor orgelmuziek

Orgel op zondag

Deze serie vormt de ruggengraat van de orgelprogrammering en bestond in 2024 uit 8 concerten. Het betroffen thematische concerten met naast het 'ijzeren repertoire' ruimte voor improvisatie en experiment, verzorgd door (inter)nationaal gerenommeerde organisten. Om de beleving en interactie van de concerten te verhogen is de organist zichtbaar op een groot scherm en werd het programma tijdens het concert toegelicht door een musicoloog. De toegang voor deze concerten was € 9,50.

- zondag 14 januari 2024 Nieuwjaarsconcert
- zondag 11 februari 2024 Sietze de Vries en Hayo Boerema
- zondag 10 maart 2024 Geerten Liehink
- zondag 7 april 2024 Hayo Boerema
- zondag 12 mei 2024 Adriaan Hoek
- zondag 13 oktober 2024 Cor Ardesch, Jan Hage & Hayo Boerema
- zondag 10 november 2024 Laurens de Man
- zondag 8 december 2024 Hayo Boerema

Orgel & Festival

Rotterdam is al jaren een bekende festivalstad en de stichting sluit met deze serie aan op de festivals en culturele partners in de stad. In 2024 werkten wij samen met onder andere Circusstad, North Sea Roundtown, het Heilige Huisjes Weekend en het Gospel Festival. In totaal hebben er 5 concerten in de reeks Orgel & Festival plaatsgevonden. De toegangsprijs voor de Orgel & Festival concerten was gemiddeld € 12,50.

- woensdag 1 mei 2024 Circusstad: Meandres -Hayo Boerema
- donderdag 2 mei 2024 Circusstad: Meandres -Hayo Boerema
- zaterdag 1 juni 2024 Urban Gospel Festival: Hayo Boerema & Shirma Rouse
- dinsdag 2 juli 2024 North Sea Round Town: Hayo Boerema & Alessandro Fongaro
- donderdag 4 juli 2024 North Sea Round Town: Hayo Boerema & Joachim Badenhorst

Marktconcerten (pauzeconcerten)

Dit zijn wekelijkse concerten van ruim een half uur op dinsdagmiddag, die worden uitgevoerd door bekende organisten uit de regio en studenten van Codarts. In 2024 organiseerden wij 22 marktconcerten. De thematiek sloot soms aan bij een relevant thema of festival, zoals de Erasmusweek of de 4/14 mei herdenkingen. De concerten zijn altijd goed bezocht door vaste liefhebbers maar ook dagjesmensen, toeristen en bezoekers aan de markt op de Binnenrotte. De toegang is gratis met een collecte achteraf. De concerten de zomer zijn extra lang (45 minuten ipv 30 minuten). In 2024 hebben wij net zoals in 2023 2 yogaconcerten aan de serie toegevoegd. Hiervoor was de toegang € 5.

- vrijdag 5 januari Yoga
- dinsdag 7 mei Natalia Letiuk
- dinsdag 21 mei Steven Knieriem
- dinsdag 28 mei Hayo Boerema
- dinsdag 4 juni Toon IJzerman
- dinsdag 11 juni Yarno Missiaen
- dinsdag 18 juni Alisa Birula
- vrijdag 21 juni Yoga
- dinsdag 25 juni Florian Schuster
- dinsdag 9 juli Francesca Ajossa (XL concert)
- dinsdag 16 juli Mark Heerink (XL concert)
- dinsdag 23 juli Elske te Lindert (XL concert)
- dinsdag 30 juli Thomas Trotter (XL concert)
- dinsdag 6 augustus Iddo van der Giessen (XL concert)
- dinsdag 13 augustus Dick Sanderman (XL concert)
- dinsdag 20 augustus Jos Maters (XL concert)
- dinsdag 3 september Marien van de Weg
- dinsdag 1 oktober Tymen Jan Bronda
- dinsdag 8 oktober Hayo Boerema
- dinsdag 15 oktober Emmanuel van Kerckhoven
- dinsdag 22 oktober Hayo Boerema

Laurenskerk Invites

We organiseren de programmalijn Laurenskerk Invites, waarbij we hedendaagse Rotterdamse artiesten uitnodigen om met het orgel te experimenteren, gevolgd door een uitvoering. Dit deden wij samen met partner De Nieuwe Lichting. In 2024 organiseren wij 3x een Laurenskerk Invites. Een kaartje kostte gemiddeld 12,50.

- zaterdag 8 juni 2024 Heilige Huisjes Festival: Laurenskerk Invites: Ruwhel & Bigi Blues Band
- donderdag 10 oktober 2024 Laurenskerk invites: Beau Zwart
- wo 30 oktober t/m za 1 nov Laurenskerk invites: Wednesday Night Skate

Amateurorgelavonden

De gelegenheid voor oude en jonge amateurorganisten een lang gekoesterde wens in vervulling te zien gaan: spelen op het grootste orgel van Nederland! In 2024 hebben wij 3 amateurorgeldagen georganiseerd. De kosten voor deelname waren € 75 en er was plek voor 30 amateurorganisten. De amateurorgeldagen waren ook toegankelijk voor bezoekers.

- 3 Amateurorgeldagen op 20 juli, 27 juli en 2 augustus

Orgelpromenade

De inmiddels traditionele Orgelpromenade in samenwerking met de stichting Rotterdam Orgelstad (ROS), waar de Laurenskerk deelnemer is, is jaarlijks een groot succes. De Orgelpromenade is een zeer goed bezocht evenement voor orgelliefhebbers maar ook voor gezinnen met kinderen vanwege de educatieve activiteiten die worden georganiseerd, zoals het in elkaar zetten van een klein doe-orgel. De orgelpromenade vond plaats op 2 maart en de toegang was gratis.

2.2 Podium voor oude- en vocale muziek

Oude Muziek

Dé serie oude muziek in Rotterdam met muziek uit Renaissance en Barok. Het betreft een samenwerkingsverband tussen Organisatie Oude Muziek Utrecht, de Doelen en Laurenskerk. In 2024 organiseren wij 3 oude muziek concerten.

- zaterdag 18 mei 2024 A Nocte Temporis
- dinsdag 4 juni 2024 Lucie Horsch en Rachel Podger
- vrijdag 1 maart 2024 Spirit of Gambo

Domestica Rotterdam

De voorstellingen van Domestica Rotterdam (bestaande uit musici uit het Rotterdams Philharmonisch) bestaan naast werken uit Barok en Renaissance, ook uit hedendaags repertoire. Een zeer bijzondere samenwerking. De voorstellingen vinden telkens plaats op een andere locatie in de kerk. De programma's worden geschreven, geregisseerd en gespeeld telkens door een andere schrijver/acteur. In 2024 waren er 3 concerten van Domestica Rotterdam, waaronder het afscheidsconcert omdat het gezelschap is opgeheven. De toegangsprijs was € 25 of € 12,50 (CJP, student, onder de 26 jaar).

- woensdag 10 april 2024 Caravaggio
- woensdag 12 juni 2024 Gesualdo
- zaterdag 19 oktober 2024 Slotconcert Domestica

Laurens Vocaal

De 'Huiscoren' van Laurens Vocaal o.l.v. Wiecher Mandemaker, zijn onze vaste partner in onze programmering vocale muziek. In 2024 programmeerden wij 4 concerten in deze serie, waaronder een samenwerking met de Laurens Kooracademie, een programma voor aankomende koordirigenten en een masterclass. De toegangsprijs was € 25.

- zondag 14 januari 2024 Nieuwjaarsconcert met Hayo Boerema, en Laurens Vocaal
- woensdag 17 april 2024 Voorjaarsconcert Laurens Kooracademie
- zaterdag 6 juli 2024 Zomerconcert Laurens vocaal
- donderdag 10 oktober 2024 Architectonen met Laurens Vocaal en Symfonisch

2.3 Programma's met partners (diversiteit en inclusie)

- vrijdag 16 februari 2024 Salsa aan de Haven
- woensdag 4 maart 2024 Wake Up Your Mind met Stichting Vluchtelingenwerk
- zaterdag 9 maart 2024 Open dag Codarts Orgel met speciaal muzikaal programma
- zat 25 & zo 26 mei 2024 Dakendagen met torenbeklimmingen
- zomer 2024 Tentoonstelling 'Door de Ogen van een Vluchteling'
- maandag 30 september 2024 Presentatie gedichtenbundel 'Bij het afscheid van' i.s.m. Stichting Eenzame Uitvaart tijdens de week van de eenzaamheid
- dinsdag 1 oktober 2024 Benefietconcert Stichting B for You met Sinfonia

2.4 Ceremonieel

14 mei herdenking

Sinds 2007 wordt op grote schaal het bombardement van 14 mei 1940 op Rotterdam herdacht. De Laurenskerk, als zwaar beschadigd monument na het bombardement, besteedt ruim aandacht aan deze gebeurtenis met een programma dat bestond uit een interreligieuze herdenkingsdienst. In de avond vond er een herdenkingsconcert plaats van het Rotterdams Philharmonisch Orkest.

Keti Koti viering

Op 10 december 2021 bood burgemeester Aboutaleb in de Laurenskerk excuses aan voor het slavernijverleden namens het college van B&W. Voorheen vond de jaarlijkse Keti Koti viering/herdenking plaats in de Hoflaanerk in Kralingen maar de organisatie gaf aan op zoek te zijn naar een locatie in het hart van de stad, om de viering/herdenking een stadsbrede uitstraling te geven. Op zaterdag 29 juni vond de viering/herdenking plaats in de Laurenskerk met sprekers, muziek en spoken word. Dit deden wij in samenwerking met de organisatie Gedeeld Verleden Gezamenlijke Toekomst (GVGT).

Laurenspenning

De Laurenspenning wordt sinds 1959 uitgereikt aan personen of instanties als blijk van waardering voor hun inzet voor het culturele en maatschappelijke leven in Rotterdam. In 2024 ontvingen Eeva Liukku en Hilde Westering van Vers Beton de penning op 21 november.

2.5 Overig

- Tijdens het festival Heilige Huisjes op zaterdag 8 juni, boden wij gratis entree en torenbeklimmingen.
- De Laurenskerk was gratis toegankelijk tijdens het Open Monumentenweekend op 14 en 15 september.
- Op de verjaardag van Erasmus op maandag 28 oktober organiseerden wij de theatervoorstelling 'Erasmus toen en nu' van Peter Lems

Museumnacht

De Museumnacht vond plaats op 2 maart en de Laurenskerk was sinds jaren weer deelnemer. Wij boden een programma met: orgeljukebox, projecties in het koor van de kerk, torenbeklimmingen en een levensvragenloket. Wij ontvingen circa 1500 bezoekers.

Hyperorgel Rotterdam

In 2024 hebben wij de plannen verder uitgewerkt rondom het uitbreiden en innoveren van het orgelinstrumentarium en –programmering (in het cultuurplan onder de naam Orgelparadijs). Wij brachten inmiddels ruim € 2 miljoen bijeen voor de restauratie van het hoofdorgel en een nieuwe speeltafel (fase 1). In oktober van dit jaar maakten wij bekend dat de uitvoering van fase 1 zal starten in juli 2025 en wordt uitgevoerd door orgelbouwer Eule. 'Hyperorgel Rotterdam' Laurenskerk bestaat uit:

- A. renovatie van ons Marcussen-hoofdorgel van 1973; Werkzaamheden starten in de zomer van 2025..
- B. bouw van een digitaal bespeelbaar 'hyper'-pijorgel in het koor van de Laurenskerk; Een grote fondsenwervingscampagne is gestart het voorjaar van 2023 en loopt nog steeds door.
- C. een mobiele speelconsole op de kerkvloer, waarop drie orgels bespeeld kunnen worden: het hoofdorgel, het nieuwe hyperorgel en het bestaande kleine koororgel; De opdracht is verstrekt en zal gerealiseerd zijn in het voorjaar van 2027.
- D. vernieuwing en uitbreiding van onze muziekprogrammering en ons publiek, samen met een aantal partners zoals Nort Sea Round Town, De Nieuwe Lichting en met de programmlijn Laurenskerk Invites waarmee wij diverse Rotterdamse muzikanten en daarmee een nieuw publiek aan het orgel verbinden.

Digitaal aanbod

In 2024 is besloten geen livestreams te maken omdat dit veel extra kosten meebracht en geen inkomsten zou genereren. Wij zien echter wel de toegevoegde waarde vanwege het grotere bereik en de toegankelijkheid. In de cultuurplanaanvraag 2025-2028 hebben wij dit meegenomen in de begroting.

3. Producties, Bezoekers en Publieksonderzoek

3.1 Prestatieoverzicht 2024

Aantal	Begroot	Datum	Omschrijving	Betalend	Gratis	Begroot
5	5		Orgel & Festival			
		woensdag 1 mei	Circusstad: Meandres -Hayo Boerema	125		
		donderdag 2 mei	Circusstad: Meandres -Hayo Boerema	160		
		zaterdag 1 juni	Urban Gospel Festival: Hayo Boerema & Shirma Rouse	350		
		dinsdag 2 juli	North Sea RT: Hayo Boerema & Alessandro Fongaro	150		
		donderdag 4 juli	North Sea RT: Hayo Boerema & Joachim Badenhorst	300		
21	22		Orgel op dinsdag (marktconcerten)			
		vrijdag 5 januari	Yoga	216		
		dinsdag 7 mei	Natalia Letiuk	150		
		dinsdag 21 mei	Steven Knieriem	62		
		dinsdag 28 mei	Hayo Boerema	80		
		dinsdag 4 juni	Toon IJerman	103		
		dinsdag 11 juni	Yarno Missiaen	87		
		dinsdag 18 juni	Alisa Birula	103		
		vrijdag 21 juni	Yoga	205		
		dinsdag 25 juni	Florian Schuster	164		
		dinsdag 9 juli	Francesca Ajossa (XL concert)	130		
		dinsdag 16 juli	Mark Heerink (XL concert)	115		
		dinsdag 23 juli	Elske te Lindert (XL concert)	110		

		dinsdag 30 juli	Thomas Trotter {XL concert}	230			
		dinsdag 6 augustus	Iddo van der Giessen (XL concert)	195			
		dinsdag 13 augustus	Dick Sanderman (XL concert)	115			
		dinsdag 20 augustus	Jos Maters {XL concert}	170			
		dinsdag 3 september	Marien van de Weg	125			
		dinsdag 1 oktober	Tymen Jan Bronda	95			
		dinsdag 8 oktober	Hayo Boerema	102			
		dinsdag 15 oktober	Emmanuel van Kerckhoven	123			
		dinsdag 22 oktober	Hayo Boerema	145			
8	8	Orgel op Zondag					
		zondag 14 januari	Nieuwjaarsconcert	256	195		
		zondag 11 februari	Sietze de Vries en Hayo Boerema	146			
		zondag 10 maart	Geerten Liehink	56			
		zondag 7 april	Hayo Boerema	63			
		zondag 12 mei	Adriaan Hoek	42			
		zondag 13 oktober	Cor Ardesch, Jan Hage & Hayo Boerema	48			
		zondag 10 november	Laurens de Man	69			
		zondag 8 december	Hayo Boerema	120			
3	3	Amateurorgeldagen					
		zaterdag 20 juli	amateurorgeldag	369			
		zaterdag 27 juli	amateurorgeldag	469			
		zaterdag 2 augustus	amateurorgeldag	456			
3	3	Serie Oude muziek					
		vrijdag 1 maart	Spirit of Gamba	81			
		Zaterdag 18 mei	A Nocte Temporis	58			
		dinsdag 4 juni	Lucie Horsch en Rachel Podger	118			
4	4	Laurens Vocaal					
		woensdag 17 april	Voorjaarsconcert, Kooracademie	48	12		
		zaterdag 6 juli	Zomerconcert	201	53		
		woensdag 9 oktober	Architectonen	421	24		
		donderdag 14 november	Die Schöpfung	104	18		
3	2	Domestica					
		woensdag 10 april	Caravaggio	170	10		
		woensdag 12 juni	Gesualdo	86	10		
		zaterdag 19 oktober	Slotconcert Domestica	295	10		
1	1	zaterdag 2 maart	Orgelpromenade	1029			
4	4	Laurensskerk Ceremonieel					
		zaterdag 2 maart	Museumnacht		2800		
		dinsdag 14 mei	14 mei Herdenking+ concert	400	146		
		zaterdag 26 juni	Keti Koti Viering		150		
		donderdag 21 november	Laurensspenning		300		
3	3	Laurensskerk Invites					
		zaterdag 8 juni	Laurensskerk invites: Ruwhel & Bigi Blues Band	350	20		
		donderdag 10 oktober	Laurensskerk invites Nieuwe lichting Beau Zwart	262	30		
		wo 30 okt t/m zat 1 nov	Laurensskerk Invites: Wednesday Night Skate	2815	20		
7	2	Inclusie en Diversiteit					
		vrijdag 16 februari	Salsa aan de Haven	800			
		woensdag 4 maart	Wake Up Your Mind met Stichting Vluchtelingenwerk		50		
		zaterdag 9 maart	Open dag Codarts	186			
		zat 25 & zo 26 mei	Dakendagen	150			
		zomer	Tentoonstelling Door de Ogen van een Vluchteling	5935			
		maandag 30 september	Boekpresentatie met de Stichting Eenzame Uitvaart		100		
		dinsdag 11 oktober	Benefietconcert Stichting B for you	500			
4	0	Overig					
		Zaterdag 18 mei	Opbouwdag, tentoonstelling 'Van herinnering en Troost'		1311		
		zaterdag 8 juni	Heilige Huisjes festival (gratis entree/speciaal programma)		1402		
		zat 14 en zo 15 sept	Open Monumenten Weekend		2424		
		maandag 28 oktober	Erasmusvoorstelling Hic et Nunc, ikv Erasmusweek	200			
66	57	TOTAAL			20213	9085	9000

Toelichting

- De Doelenserie is volledig vervallen. Hiervoor in de plaats hebben wij extra eigen vocale concerten uitgevoerd.
- Het Laurensfestival is niet gehonoreerd in de cultuurplan aanvraag, deze cijfers worden dan ook niet in de verantwoording meegenomen.
- De 14 mei herdenking is gratis toegankelijk. De marktconcerten en de Orgelpromenade zijn gratis toegankelijk met collecte achteraf, deze rekenen wij daarom wel onder betaald bezoek.

Monumentbezoekers

Buiten bovenstaande aantallen voor de podiumproducties ontving de Laurenskerk in 2024 **38609** bezoekers aan het monument. Wij gaven in 2024 gratis toegang voor bezoekers uit Oekraïne, tijdens het Heilige Huisjes weekend en tijdens de Open Monumentendag. De Rotterdamcampas geeft 1x per jaar gratis toegang voor de kerk en 1x gratis toegang voor een torenbeklimming. De Laurenskerk is ook deelnemer aan het Jeugdvakantiepaspoort (816 bezoekers in 2024).

Verhuringen

Onze verhuringen brengen een groot publiek op de been: uit Rotterdam maar ook veelal nationaal en internationaal. In 2024 ontvingen wij circa **40.000** bezoekers aan de evenementen vanuit de verhuur (rouwdiensten, trouwerijen, concerten, feesten, congressen, herdenkingen etc).

3.2 Fair Pay

In 2024 heeft de Laurenskerk een maximale bijdrage van € 64.000 ontvangen vanuit de fair pay subsidie. Deze subsidie is ingezet om overuren van medewerkers uit te betalen. Daarnaast heeft het gezorgd voor een eerlijke betaling van artiesten en sprekers. In 2024 is hier een bedrag van € 64.319 aan besteed.

Fair Pay verantwoording				
	aantal/uren	normaal tarief	fair pay verhoging	Totaal fair pay
		per concert/uur	per concert/uur	
Overuren vast personeel				28867
Office manager	200	27,5	5500	
Coordinator cultuur	400	30	12000	
PR medewerker	30	27,5	825	
Programmamaker	300	35,14	10542	
Orgel op zondag-hoofdserie	8	650	250	2000
Marktconcerten-dinsdag				
Tarief student	10	50	100	1000
Tarief afgestudeerd	11	150	100	1100
Orgel&Festival	5	2000	750	2302
Vocaal/Laurensantorij	4	1000	2000	8000
Domestica Rotterdam	3	3000	3000	9000
Amateurorgeldagen (betaling registranten en presentator)	3	200	200	600
Werkzaamheden organist Hayo Boerema m.b.t. programmering	1	1000	1500	1500
Registranten bij diverse orgelconcerten	30	0	50	1500
Honorarium zomere expo Door de Ogen van een Vluchteling	1	0	1500	1500
Honorarium Caroline Bijvoet expo 'Van herinnering en troost'	1	0	1500	1500
Laurenspenning	1	0	350	350
Laurenskerk Invites	3	1500	1500	4500
Museumnacht, gage 3 organisten	3	150	200	600
TOTAAL				64319

3.3 Publieksonderzoek

In het kassasysteem van de Laurenskerk kunnen postcodes worden ingevoerd, waarmee een goed beeld verkregen wordt van de herkomst van bezoekers. De gegevens worden door Rotterdam Festivals geanalyseerd. Uit de analyse van 2024 tekent zich het volgende af (podium + monumentbezoekers):

57% komt uit de stad Rotterdam

Een oververtegenwoordiging van de Culturele Alleseters, de Kindrijke Cultuurvreters, de Weelderige Cultuurminnaars, de Actieve Vermaakvangers en de Startende Cultuurspeurders. Kortom: voor hen is het aanbod van Laurenskerk Podiumbezoekers bovengemiddeld aantrekkelijk. Ook de Proevende Buitenwijkers en de Klassieke Cultuur liefhebbers zien we iets meer onder het publiek van Laurenskerk Podiumbezoekers dan in Rotterdam. De grootste groep onder het publiek van Laurenskerk Podiumbezoekers in Rotterdam vormen de Culturele Alleseters (ongeveer 16% van de bezoekers).

20% komt uit regio Rijnmond, exclusief de stad Rotterdam

Een oververtegenwoordiging van de Kindrijke Cultuurvreters, de Weelderige Cultuurminnaars, de Culturele Alleseters en de Proevende Buitenwijkers. Ook de Klassieke Cultuur liefhebbers en de Actieve Vermaakvangers zien we iets meer onder het publiek van Laurenskerk Podiumbezoekers dan in de Regio Rijnmond exclusief Rotterdam. De grootste groep onder het publiek van Laurenskerk Podiumbezoekers in de Regio Rijnmond exclusief Rotterdam vormen de Proevende Buitenwijkers (ongeveer 23% van de bezoekers).

23% komt uit Nederland exclusief regio Rijnmond

Een oververtegenwoordiging van de Kindrijke Cultuurvreters, de Weelderige Cultuurminnaars, de Klassieke Cultuur liefhebbers en de Culturele Alleseters. Ook de Actieve Vermaakvangers zien we iets meer onder het publiek van Laurenskerk Podiumbezoekers dan in Nederland exclusief Regio Rijnmond. De grootste groep onder het publiek van Laurenskerk Podiumbezoekers in Nederland exclusief Regio Rijnmond vormen de Klassieke Cultuur liefhebbers (ongeveer 22% van de bezoekers).

Wat de bezoekers betreft zijn volgende kanttekeningen te maken:

- Er is vanaf 2023 al een verschuiving zichtbaar in de doelgroepen, waaronder in 2024 een grotere groep Startende Cultuurspeurders. Wij schrijven dit toe aan het effect van onze nieuwe programmajijn Laurenskerk Invites en onze samenwerkingen met een grote diversiteit aan partners.
- Veel concerten (alle orgelpauze- en zomerconcerten) zijn gratis toegankelijk en er worden vooraf maar een beperkt aantal kaarten voor verkocht en/of gereserveerd. Registratie in het kassasysteem bij inloop zou tot een te groot oponthoud leiden, omdat toeristen vooraf geen kaarten reserveren. Normaal gesproken is het bezoek in de zomermaanden voor circa 60% toerist.
- De bezoekers aan het monument bestaan voor circa 60% uit buitenlandse toeristen.
- De bezoekers vanuit de verhuringen zijn voor circa 50% Rotterdams, 30% Nederlands en 20% internationaal.

4. Financiën

We hebben 2024 met een mooie plus afgesloten waardoor wij onze algemene reserve en bestemmingsreserve onderhoud hebben op kunnen hogen. Dit resultaat is vooral ontstaan door een bescheiden overschot na de verkoop van de kosterswoning en aflossing van een gerelateerde lening eind 2024. De nodige investeringen zijn gedaan in de faciliteiten en het onderhoud. Zie verder het bijgevoegde accountantsrapport. Het jaarverslag en jaarrekening zijn in de bestuursvergadering van 26 maart 2025 goedgekeurd.

5. Beleidsthema's

5.1 Inclusiviteit

Op het gebied van inclusiviteit maakt de Laurenskerk stappen. Wij willen een breder publiek aantrekken en een divers personeelsbestand opbouwen. We hebben in 2024 de volgende onderwerpen verder uitgewerkt en stappen gezet:

- Het aantrekken van een jonger en breder publiek door het realiseren van een hyperorgel (zie ook onder innovatie). Wij denken dat dit 'hyperorgel' nieuwe doelgroepen naar het orgel kan brengen. Bijvoorbeeld componisten en andere muzikanten. Maar ook jong publiek zal een muzikale toeverdoos, met eigentijdse en herkenbare bedienings- en bespelingselementen, aantrekkelijk vinden. Geen orgel voor organisten, maar voor iedereen die een nieuw muziekinstrument wil ontdekken. Er zijn diverse gesprekken gevoerd met inhoudelijke partners, waaronder Codarts, diverse hedendaagse Rotterdamse muzikanten en organisaties die zich inzetten voor jong talent, waaronder De Nieuwe Lichting. Dit heeft onder andere geleid tot de programmajijn Laurenskerk Invites en heeft ons input gegeven voor het nieuwe meerjarenbeleidsplan 2025-2028.
- van het nieuwe orgel. Dit vormt een prachtig apparaat dat kinderen aanschouwelijk in een voor hen vaak nieuwe klankwereld introduceert. We beschikken al over een 'doe-orgel', een bouw pakket voor een miniorgel, door zogenaamde 'Orgelkids'. Het educatieve programma is onderdeel van de cultuurplanaanvraag 2025-2028.

- Meer en betere samenwerking met diverse partners om het bereik en programma van de Laurenskerk aantrekkelijker te maken voor een breder en diverser publiek. Dit is ook het advies van Rotterdam Festivals voor verbreden van het publieksprofiel waarin ook interessante partners worden aangedragen. In 2024 hebben we gesprekken gevoerd en zijn we samenwerkingen aangegaan met nieuwe Rotterdamse partners, zie onderstaand.
- Meer leerlingen in de kerk door structureel verzorgen van cultuureducatie; De Laurenskerk wil haar educatieve functie voor basis- en voortgezet onderwijs ontwikkelen. In de aanstaande cultuurplanperiode zijn deze plannen verder uitgewerkt.
- *Sterke inzet social media.* We hebben in 2024 weer ingezet op een versterking van onze social mediakanalen. Hierbij richten we ons, naast onze podiumactiviteiten, op het laagdrempelige aanbod van torenbeklimmingen en verhalen over ons monument. Hiermee bereiken we een ander publiek dan met onze geijkte middelen (agenda en website).
- *Open Huis politiek.* De Laurenskerk is letterlijk en figuurlijk een open huis waar iedereen welkom is. Met de dagelijkse openstelling, ons programma en de kerkelijke functie is er voor elke Rotterdammer iets te vinden.
- *Hart van de stad.* De Laurenskerk ligt in het hart van de stad en is voortreffelijk bereikbaar. Trein-, metro- en tramstation Blaak ligt vlakbij de kerk. Er zijn parkeergarages op loopafstand en enkele invalideparkeerplaatsen aan de toegangsweg.
- *Toegankelijkheid.* De Laurens is toegankelijk voor bezoekers met een rollator of rolstoel en hulphonden zijn welkom! Ook hebben wij de vaste tentoonstelling ontsloten via geluidsfragmenten waardoor deze toegankelijk is voor mensen met een visuele beperking.
- *Organisatie.* Wij hebben een beleid om de diversiteit van ons bestuur en organisatie te vergroten. Onze vacatures worden inclusief verwoord, op diverse plekken gecommuniceerd en wij zoeken actief naar kandidaten die de meerstemmigheid vergroten.

5.2 Innovatie

- In 2024 is het project Hyperorgel Rotterdam (oude naam: Orgelparadijs) verder in de steigers gezet. Door gebruik van digitale techniek is het recent mogelijk geworden pijporgels flexibeler te laten klinken en te bespelen. Daardoor ontstaat een instrument dat talrijke nieuwe klanken kan creëren. Iedere pijp wordt afzonderlijk manipuleerbaar, qua sterkte, toonhoogte, kleur. Het pijporgel van de 21e eeuw is ontstaan. Er is inmiddels circa 2 miljoen aan fondsen geworven, waardoor 2 onderdelen van dit project al kunnen worden uitgevoerd (restauratie hoofdorgel en mobiele speeltafel) in 2025. De fondsenwerving voor het resterende bedrag zal in 2025 verder worden doorgezet. Aan het project Hyperorgel Rotterdam zit ook innovatie in programmering gekoppeld: een educatief project voor scholen en conservatoriumstudenten, crossovers met andere kunstvormen en een project voor hedendaagse muzikanten om het orgel op te nemen in hun instrumentarium. Hiermee zijn wij in 2024 gestart, bovendien is dit opgenomen in de cultuurplanaanvraag 2025-2028 die is gehonoreerd.
- In 2024 hebben wij wederom grote stappen gezet om het culturele aanbod van de Laurenskerk te vernieuwen en toegankelijk te maken voor een breder publiek met het aangaan van nieuwe partnerships en programmaliijnen, zoals Laurenskerk Invites waarbij wij hedendaagse artiesten koppelen aan het orgel om te experimenteren.
- Het projectplan om de toren van de Laurenskerk beter te ontsluiten met een vernieuwde entree en een expositie in de torenzaal is gereed. Onderdeel van dit plan is een educatief programma voor scholen en een muurschildering van Rotterdamse (jonge) kunstenaars. Dit plan is deels ondergebracht bij de nieuwe cultuurplanaanvraag 2025-2028.

5.3 Interconnectiviteit

Wij werken intensief samen met tal van Rotterdamse en landelijke organisaties. We hebben structurele afspraken met:

- **Landelijke organisatie oude muziek**

Jaarlijks wordt een aantal programma's van organisatie Oude Muziek te Utrecht ingekocht. Oude muziek verzorgt betalingen aan de artiesten, transport instrumentarium, vervoer musici, overnachtingen. Tevens verzorgt Oude Muziek landelijk de publiciteit en kaartverkoop. Geregeld worden de programma's rechtstreeks uitgezonden via npo4. Daarmee is onze serie oude muziek ook buiten Rotterdam goed zicht- en hoorbaar.

- **Orgelpartners**

De Laurenskerk is aangesloten bij stichting Rotterdam Orgelstad, een samenwerkingsverband van een 16-tal concertlocaties waar structureel orgelmuziek wordt aangeboden.

aanpassing van het plein tot een aangenaam verblijfsgebied. Momenteel zetten zij zich in voor een brede programmering op het plein en het stadspodium, waarbij laagdrempeligheid en zelf meedoen centraal staan.

Vooral in de zomermaanden zijn er activiteiten. De aanvraag voor een Laurensfestival binnen het cultuurplan is

- **Stichting Stadsmuziek**

Stichting stadsmuziek verzorgt onder meer de beiaardbespelingen op de Laurenstoren. We kunnen bij speciale gelegenheden een beroep doen op de stadsbeiaardiers. De beiaardklanken zijn op het plein onmisbaar en brengen leven in de brouwerij!

- **Diverse Rotterdamse festivals**

Met de serie orgel en festival sluit de Laurenkerk aan bij Rotterdamse festivals, met programma's waarin het instrument niet de hoofdrol speelt. Voorbeelden zijn North Sea Round Town, Open Monumentendag, Circusstad, Dakendagen en het Erasmusconcert tijdens de Erasmusweek.

- **Stadspodium**

De partners van het Grotekerkplein, Stadspodium, Gebouw de Heuvel en Laurenkerk, hebben geijverd voor de niet gehonoreerd, maar de partners houden desondanks nauwe contacten met elkaar, de omwonenden en de gebiedscommissie.

- **Laurens Vocaal**

In dit overzicht mag Laurens Vocaal en daaronder vallende Laurenschorij, Laurenscollegium en Rotterdam Symfonie koor niet ontbreken. Dit van oorsprong kerkkoor van de Hervormde Gemeente heeft zich ontwikkeld tot een vooraanstaand gezelschap op landelijk niveau en zijn inmiddels Rijks gefinancierd. De genoemde ensembles verzorgen concerten in binnen- en buitenland en werken mee aan producties van gerenommeerde orkesten (onder meer Rotterdams Philharmonisch Orkest en Concertgebouworkest). Zij zijn behalve in kerkdiensten van de hervormde gemeente ook met grote regelmaat te horen tijdens de maandelijkse cantatediensten, specifieke themaconcerten en het nieuwjaarsconcert.

- **Codarts**

Wij werken intensief samen met Codarts in het kader van talentontwikkelprogramma's. Verder vinden de Codarts open dag en de afstudeerexamens van de orgelstudenten plaats in de Laurenkerk.

- **Diverse overige partners**

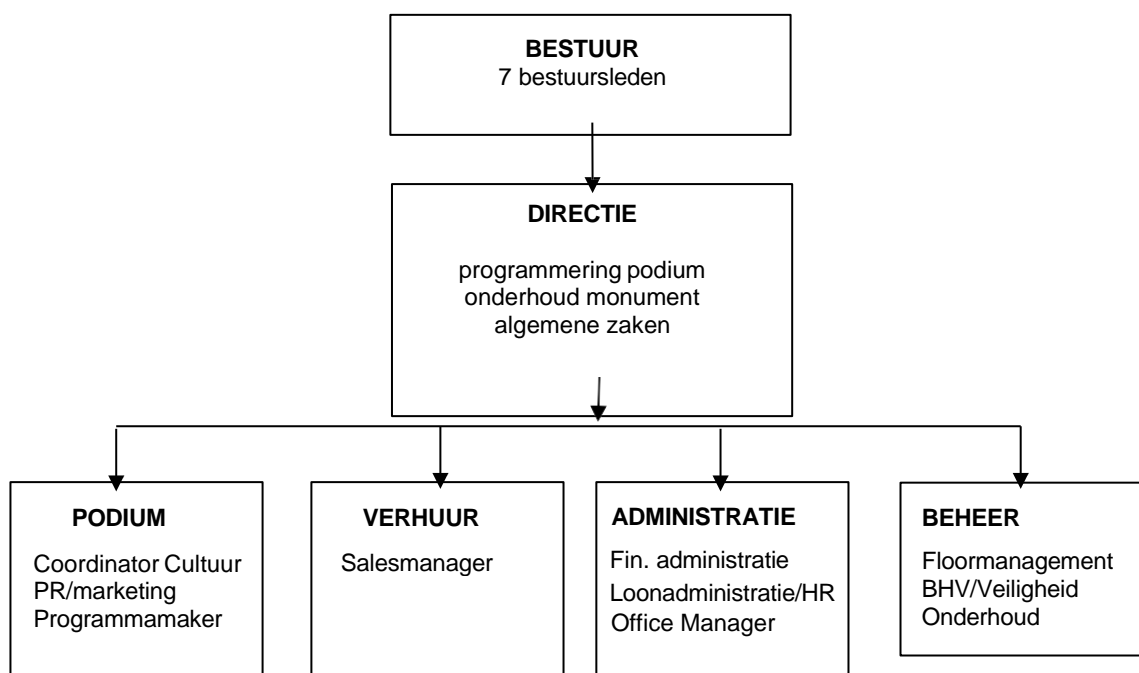
Domestica Rotterdam, Stichting 14 mei Herdenking, Gedeeld Verleden, Gezamenlijke Toekomst, zitting in het Erasmuscomité, Rotterdampas (gratis toegang, jeugdvakantiepaspoort), Rotterdam Welcome Card (korting op een entreeticket), Rotterdam Partners (zakelijke markt), Rotterdam Festivals, Stadsarchief Rotterdam en de Stichting Laurenspenning.

- **Nieuwe partners**

In 2024 hebben wij onze partners wederom verder uitgebreid of de relatie verdiept om de organisatie en ons bereik groter, breder en inclusiever te maken. Wij hebben samengewerkt met Stichting Eenzame Uitvaart en De Nieuwe Lichting als structurele nieuwe partners.

6. Bedrijfsvoering

6.1 Organisatie

Personeel

	personen	uren pw	FTE
Beheerder/koster/floormanager	3	96	2,7
Algemene dienst/schoonmaak	1	15	0,4
Sales-/operationeel manager	1	28	0,8
Boekhouding	1	24	0,7
Coördinatie culturele zaken, M&C	1	32	0,9
Programmamaker	1	20	0,6
Office manager	1	24	0,7
Directie	1	36	1
Totaal	10	275	7,8
Aantal betrokken vrijwilligers ca.	30		

Alle personeelsleden hebben - naast specifieke taken - algemene taken en kunnen werkzaamheden deels van elkaar overnemen of waarnemen. Dit is noodzakelijk vanwege de deeltijdbezetting van alle functies, zodat bij ziekte of vakantie de uitvoer van de werkzaamheden gewaarborgd is.

Bestuur

Het bestuur van de stichting Laurenskerk is (conform de statuten bij voorkeur) samengesteld uit personen afkomstig uit verschillende werkvelden (financiële wereld, de gemeente Rotterdam, Hervormde Gemeente, bouwwereld, marketing e.d.). Ze worden benoemd voor een periode van vier jaar en zijn maximaal één keer herkiesbaar (voor zittende bestuursleden geldt nog een termijn van twee maal verkiesbaar). Voor de invulling van vacatures binnen het bestuur wordt gezocht in het werkveld van de vacante portefeuille, waarbij factoren als deskundigheid, netwerk, bestuurservaring en een diverse samenstelling een belangrijke rol spelen. In 2024 is 1 vacante positie opgevuld, namelijk die van bestuurslid fondsenwerving & cultuur. De samenstelling van het bestuur is opgenomen in paragraaf 7.1.

6.2 Marketing/communicatie

Algemene middelen

- Concert- en activiteitenagenda wordt gecommuniceerd via de website, nieuwsbrieven en social media.
- Website: de website van de Laurenskerk wordt beter zichtbaar gemaakt via Search Engine Optimization met behulp van een gespecialiseerd bureau.
- Social Media: de Laurenskerk heeft een speciale medewerker die, publiciteit en marketing voor de podiumfunctie en de erfgoedfunctie verzorgt. Er wordt veel gebruik gemaakt van Facebook en Instagram om de diverse activiteiten onder de aandacht te brengen, zowel met onbetaalde als betaalde posts. Op dit moment heeft de Laurenskerk 7500 volgers/vind -ik-leuk op Facebook en 4111 volgers op Instagram.
- Mailings: op de website kunnen belangstellenden zich aanmelden voor verschillende nieuwsbrieven. Ook in 2024 was dit communicatiekanaal van groot belang om onze directe volgers met regelmaat te informeren. We hebben een Algemene Nieuwsbrief, de Orgelniewsbrief en een nieuwsbrief voor de zakelijke markt.
- Rotterdam Partners: de Laurenskerk is één van de partners van deze organisatie, die veel publiciteit maakt voor leisure en zakelijke activiteiten in en om Rotterdam.
- Via Rotterdam Festivals heeft de Laurenskerk zichtbaarheid in de Uitkrant.
- De Laurenskerk krijgt via Google Grants voor culturele instellingen gratis de mogelijkheid om te adverteren via Google.

Muziekpodium

- Samenwerkingen: met de Organisatie Oude Muziek Utrecht wordt samengewerkt in de programmering voor wat betreft de oude muziek. De concerten in de Laurenskerk worden in de agenda's van opgenomen en ook de kaartverkoop loopt via deze organisaties.
- Rotterdam Orgelstad/orgelwebsites: de orgelwereld is goed georganiseerd en kent diverse websites waar concerten worden aangekondigd. De Laurenskerk is aangesloten bij de stichting Rotterdam Orgelstad, die een eigen goed bezochte website heeft.
- Radio: een enkele keer per jaar worden concerten opgenomen in- of live uitgezonden vanuit de Laurenskerk, waarmee de landelijke bekendheid van het podium Laurenskerk wordt versterkt.
- Ons nieuwe publiciteitsbord aan de gevel van de Laurenskerk bevat de agenda van de komende programmering.
- Veel free publicity in regionale media als de Havenloods, Open Rotterdam, het AD Rotterdam en In de Buurt.

Erfgoedfunctie

- Wij geven flyers uit over het monument en de torenbeklimmingen (NL en ENG). Deze worden verspreid bij VVV's, hotels en Grand Cafés.
- Rotterdam Partners. Deelname aan informatiebijeenkomsten voor organisaties in de toeristenbranche.
- Postercampagne en metroschermen: torenbeklimming
- Advertenties in de Visitor, de Oud Rotterdammer, Uitagenda Rotterdam en abri's en schermen in de stad.
- Buitenlandse event/congresorganisatoren en touroperators worden voornamelijk bereikt via Rotterdam Partners.

Commerciële publiciteit

- Voor de commerciële activiteiten worden daartoe geëigende middelen ingezet, zoals advertenties in relevante vakbladen, locatiewebsites, partnership met Rotterdam Partners, relatieonderhoud met cateraars en linkedin.

Website en huisstijl

In 2024 lanceerde de Laurenserkerk een nieuwe website en huisstijl. De huisstijl is erop gericht dat er gedifferentieerd kan worden in aanspreekbaarheid voor verschillende doelgroepen.

De stichting voldoet aan de AVG wetgeving.

7. Governance

7.1 Bestuursmodel

De Stichting Laurenserkerk kent een relatief groot stichtingsbestuur. Dit past het beste bij de veelzijdige functies van de stichting. De leden van het bestuur worden op die verschillende taken geworven en zij behartigen - naast algemene bestuurstaken - specifieke portefeuilles. Dat geldt voor uiteraard voor voorzitter, secretaris en penningmeester, maar binnen de Stichting Laurenserkerk is ook specifieke deskundigheid nodig voor onder meer bouwtechnische zaken, erfgoed, podium, commercie en marketing & communicatie. De stichting is opgericht in 1989 en de statuten zijn voor het laatst gewijzigd in 2024. De stichting onderschrijft de Codes Cultural Governance en Fair Practice en past die toe. In 2016 zijn er verschillende regelingen en profielen opgesteld in het kader van de governance, zoals onder meer een bestuurs-, directie-, arbitragereglement en profielen voor bestuur en directie.

De samenstelling van het bestuur was in 2024 als volgt:

Naam	Functie	Werkkring
Dhr W. Tempel	voorzitter	Wethouder Krimpen a/d IJssel
Dhr. A. Ponsteen	secretaris	Oud-directeur Erfgoedhuis Zuid-Holland
Dhr. S. Habib	penningmeester	Senior Portfolio Manager SAMCo
Dhr. M. Baauw	bouwzaken	Architect Royal Haskoning/DHV
Dhr J. Kuijt	M&C	Head of ALM, Ortec Finance
Mw. F. Veldman	Personeelszaken	Manager Rotterdamse wijkteams
Mw. A. Estourgie	Fondsen/cultuur	Historicus/Cultuur&Vliegwerk

Het bestuur kwam in 2024 zes keer in vergadering bijeen. Daarnaast maken bestuursleden deel uit van kleine werkgroepen en zijn vertegenwoordigd bij overleg met relevante organisaties rondom de stichting om informatie uit te wisselen en draagvlak te behouden. In 2024 heeft er een zelfevaluatie van het bestuur plaatsgevonden, die is besproken tijdens de bestuursvergadering van 19 november 2024. Belangrijkste onderdelen waren: *Uitvoering/aanpassing (focus, taakverdeling, timing) meerjarenvisie., betrokkenheid bij/aanwezigheid in kerk, verhuurbeleid, samenstelling/diversiteit/opvolgingsschema bestuur, samenwerking met de directeur, relatie met (externe) belanghebbenden en risicomangement.*

ROOSTER VAN AFTREDEN BESTUUR LAURENSKERK ROTTERDAM							
naam	functie	periode 1		periode 2		periode 3	
		vanaf	t/m	van	t/m	van	t/m
1 Wubbo Tempel (*)	voorzitter	12-2-2014	12-2-2018	12-2-2018	12-2-2022	12-2-2022	12-2-2026
2 Andries Ponsteen	secretaris	31-3-2016	31-3-2020	31-3-2020	31-3-2024	31-3-2024	31-3-2028
3 Sarmad Habib	penningmeester	12-7-2022	12-7-2026				
4 Frederique Veldman	personeelszaken/vertrouwenspers	13-3-2018	13-3-2022	13-3-2022	13-3-2026		
5 Mari Baauw	bouwzaken	1-1-2024	1-1-2028				
6 John Kuijt	marketing & communicatie	1-9-2022	1-9-2026				
7 Anouk Estourgie	fondsenwerving/cultuur	1-4-2024	1-4-2028				

- *Minimaal 5 personen / oneven aantal*
- *Zittingsduur bestuursleden: periode is 4 jaar voor maximaal 2 periodes.*
- *Maximaal 3 periodes (12 jaar) voor zittende leden van voor 2022*

Externe belanghebbenden

Er werd overleg gevoerd met de externe belanghebbenden waarmee langdurige en intensieve relaties bestaan op inhoudelijk, functioneel en financieel gebied: Hervormde Gemeente; eigenaar van het gebouw: Stichting Grote Kerk (inclusief beleggingsfonds en gemeentefonds); de Vereniging Vrienden van de Laurenserkerk; Fonds Instandhouding Laurenserkerk en onze vaste samenwerkingspartners (organist Hayo Boerema, Domestica en Laurens Vocaal).

(Neven)functies bestuursleden stichting Grote of Sint Laurenserkerk

Hr. W. Tempel, voorzitter

- Wethouder gemeente Krimpen a/d IJssel
- Extern lid commissie geweldsaanwending politie-eenheid Rotterdam
- Secretaris Stichting Overschiese Hike.
- Voorzitter werkgroep toekomst Grote Kerk Overschie

Hr. A. Ponsteen, secretaris

- Voorzitter Stichting Molens aan de Kralingse Plas
- Redacteur/adviseur Evangelisch Lutherse Gemeente Rotterdam
- Freelance schrijver/presentator

Hr. S. Habib, penningmeester

- Senior Portfolio Manager SAMCo
- Senior Portfolio Manager Fixed Income Developed Markets, Shell Asset Management Company

Hr. M.P. Baauw

- Architect bij Royal HaskoningDHV
- Vertrouwenspersoon (LVV-registervertrouwenspersoon)
- Lid vormingsraad Studentenvereniging CSR
- Betrokken bij de Martine Vonkstichting

Hr. J. Kuijt

- Ortec Finance, Head of ALM en voorzitter ondernemersraad
- Guest lecturer VU Amsterdam

Mw. A. Estourgie

- Historicus
- Zelfstandig ondernemer Kunst&Vliegwerk

Mw. F. Veldman

- Manager Rotterdamse Wijkteams
- Lid Raad van Toezicht schoolbestuur Nissewits

Mw. E. van Vegchel, directeur

- Lid Erasmuscomité
- Adviseur Erfgoed, Amsterdams Fonds voor de Kunst
- Lid Raad van Toezicht, Stichting Wijkcollectie Rotterdam
- Bestuurslid Club 25 / Rotterdam Promotie Prijs
- Coach Stichting Anne Bo

Vertrouwenspersoon binnen de stichting is Mw. F. Veldman

7.2 Directeur

De uitvoering van de statutaire doelstellingen en de dagelijkse leiding van de stichting is in handen van de door het bestuur aangestelde directeur. De directeur laat zich voor de invulling van de artistieke zaken op zijn beurt bijstaan door een orgelcommissie en werkt samen met culturele partners, waarmee artistieke vrijheid en integriteit zo goed als mogelijk wordt gegarandeerd. Voor wat betreft het onderhoud van het monument wordt samengewerkt met een gespecialiseerd architectenbureau in de monumentenzorg. De directeur legt verantwoording af aan het bestuur.

7.3 Jaarrekening en -verslag

De jaarrekening 2024, met daarin opgenomen het bestuursverslag is opgesteld en gecontroleerd door ABS Accountants te Spijkenisse en is de bestuursvergadering van 26 maart 2024 vastgesteld. ABS accountants is sinds 2019 aangesteld met een termijn van maximaal 4 jaar, in 2022 is de termijn verlengd. Na deze termijn zal voor een nieuwe accountant worden gekozen.

7.4 Bezoldiging

Bestuursleden ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden. Kosten gemaakt voor de uitvoering van taken kunnen worden gedeclareerd. Het personeel - inclusief de directeur - van de stichting ontvangen een bezoldiging voor hun werkzaamheden conform de cao PKN (Protestants Kerken Nederland). Die cao wordt ook gevolgd met betrekking tot alle andere arbeidsvoorwaarden. De directeursfunctie is ingeschaald in schaal 12. Het maximale salaris (schaal 16, trede 10) bedroeg volgens deze cao anno 2024 € 118.699 bruto op jaarbasis excl. vakantiegeld (8%) en eindejaarsuitkering (8,4%). 9 personeelsleden zijn in vaste dienst voor onbepaalde tijd, 1 personeelslid voor bepaalde tijd met uitzicht op een vast contract bij goed functioneren. De WNT is niet van toepassing op de stichting.

7.5 Tegenstrijdige belangen

Er zijn in het jaar 2024 geen besluiten genomen in het bestuur waarbij sprake is van tegenstrijdige belangen tussen de stichting en een van haar bestuurders en/of directeur.

7.6 Risicobeheersing

De stichting is voor haar bestaan in hoge mate (ca. 75%) afhankelijk van opbrengsten uit commerciële activiteiten. Dit betreft met name opbrengsten uit de verhuur van de locatie voor evenementen (zowel zakelijke als culturele) en bijbehorende horeca-activiteiten. De organisatie is daarmee gevoelig voor conjuncturele verschuivingen in de economie. Ook is waarneembaar dat het resultaat jaarlijks wisselt; goede en minder goede jaren wisselen elkaar af, maar gemiddeld blijft het resultaat positief.

Investerings- en verfraaiingen aan het gebouw, alsmede kosten gepaard gaande met uitbreiding van functies, kunnen in de regel niet uit de reguliere exploitatie worden gedekt. Om die doelen te realiseren is altijd projectmatige fondsenwerving noodzakelijk, zoals voor de uitvoering van de restauratie van het hoofdorgel en het ontwikkelen van educatieve activiteiten.

De exploitatiekosten van het gebouw blijven altijd hoog (onderhoud monument en energiekosten). Het personeelsbestand is beperkt tot een zo klein mogelijk kernteam en veel menskracht wordt op projectbasis naar behoefte ingehuurd. Er worden maatregelen getroffen om enerzijds het rendement uit verhuur te verhogen en anderzijds de verhuur door salesactiviteiten te laten stijgen. Een risico hierbij is het omgevingsgeluid. De Laurenskerk is moeilijk te volledig te isoleren en kan bij evenementen met versterkte muziek moeilijk aan de norm voor omgevingsgeluid voldoen.

Om de continuïteit van de stichting zo goed mogelijk veilig te stellen zijn er diverse verzekeringen afgesloten die calamiteiten financieel (deels) afdekken. Zo lopen een ziektekostendekking (vervanging van personeel tijdens ziekte), een exploitatieverzekering (indien het gebouw tijdelijk niet gebruikt kan worden na een calamiteit), brand- en inboedelverzekering, aansprakelijkheidsverzekering e.a. Ten behoeve van het bestuur is een bestuursaansprakelijkheidsverzekering afgesloten.

7.7 Interne controle, gedrags- en integriteitscode

In het bestuursreglement zijn de (gedrags)regels rondom samenstelling van het bestuur, bevoegdheden/verantwoordelijkheden/taken, vergaderingen/werkwijze/besluitvorming en transparantie/verantwoording vastgelegd. Dit reglement is in 2024 gevolgd.

7.8 Code Culturele Diversiteit

De stichting onderschrijft dat Rotterdam een veelkleurige stad is en onderstreept het belang van de afspiegeling daarvan in de programmering, personeelsbestand en bestuur. Dit streven is opgenomen in onze meerjarenvisie.

De Grote of Sint Laurenskerk Rotterdam, gebouwd tussen 1449-1525, is vanuit haar geschiedenis een 'witte' organisatie. Hoewel we de Laurenskerk zien als een gebouw van en voor Rotterdammers, blijkt de uitstraling van kerk daarbij voor sommige groepen een drempel. We werken niettemin gestaag aan grotere toegankelijkheid, onder meer door cultuureducatie, een breder en meerstemmig programma en de multiculturele thema's van de semipermanente tentoonstelling. Ook is in de Meerjarenvisie vastgelegd dat we een veelkleurige Programmaraad instellen en bestuur en medewerkers bij vacatures verversen met mensen met diverse achtergrond. Zie verder beleidsthema's inclusiviteit, innovatie en interconnectiviteit.

7.9 Fair Practice Code

Personeel

De stichting volgt de CAO van de PKN (Protestante Kerk Nederland), die de CAO voor ambtenaren volgt. De arbeidsvoorwaarden van de werknemers van de stichting zijn conform vastgelegd, evenals functieomschrijvingen. Overuren worden uitbetaald via de Fair Pay Subsidie van de gemeente Rotterdam.

Vrijwilligers

De stichting heeft vrijwilligers in dienst die noodzakelijk zijn voor de bedrijfsvoering. Het gaat onder meer om kassamedewerkers, gastvrouwen/-heren, torenhulpen en klusjesmensen. Zij ontvangen voor hun werkzaamheden een vrijwilligersvergoeding van € 5,50 per uur, conform de wettelijke bepalingen. Tevens geldt een maximum bedrag van € 210 per maand / € 2100 per jaar.

Bestuurders

Bestuurders van de stichting Grote of Sint-Laurenserkerk ontvangen voor hun werkzaamheden geen vergoeding of vacatiegelden. Kosten gemaakt voor de uitvoering van hun werkzaamheden zoals reis-, parkeer-, kopieerkosten e.d. kunnen gedeclareerd worden.

Artiesten/ensembles

- Gecontracteerde organisten. Uit eigen onderzoek blijkt dat de Laurenserkerk tot de best betalende orgelpodia van Nederland behoort. Met inzet van de fair pay subsidie hebben wij de honoraria kunnen verhogen.
- Organisatie Oude Muziek Utrecht. Deze organisatie laat weten de code te onderschrijven en daarnaar te handelen.
- Laurens Vocaal is het eens met hetgeen in de code wordt aangegeven. Zij betalen hun musici via de Fair Practice Code. Wij betalen Laurens Vocaal met de fair pay subsidie meer honorarium dan voorheen gebruikelijk was.
- Domestica Rotterdam. Deze stichting geeft aan dat zij nog niet kan voldoen aan de Fair Practice Code voor wat betreft de betaling aan de ensembleleden. Hoewel deze elders een (volledige) baan in het muzikale leven hebben en daarmee in hun levensonderhoud voorzien, is het de intentie van Domestica de honorering conform de code te gaan doorvoeren. Wij betalen Domestica Rotterdam met de fair pay subsidie meer dan het honorarium van voor de subsidie om bij te dragen aan een eerlijke betaling van de muzikanten.

7.10 Veilige werkomgeving

De Stichting Laurenserkerk heeft een vertrouwenspersoon in de persoon van bestuurslid Frederique Veldman. Alle medewerkers zijn hiervan op de hoogte gesteld. De Laurenserkerk heeft een open en informele cultuur waar regelmatig werkoverleg plaatsvindt en mensen elkaar kunnen aanspreken.

In 2022 is er een Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) uitgevoerd door een externe partij, waarbij ook een gedragscode opgesteld waarin de richtlijnen voor omgangsvormen zijn vastgesteld om grensoverschrijdend gedrag tegen te gaan. Deze gedragscode is gedeeld met alle medewerkers en er wordt jaarlijks tijdens het werkoverleg besproken.